Perustuslakivaliokunta

Torstai 7.10.2021 klo 8.00—11.15

Läsnä
puheenjohtaja Johanna Ojala-Niemelä sd
varapuheenjohtaja Antti Häkkänen kok (4, 5, 6, 7, 8) (3, 9 osittain)
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr (3, 4 osittain)
jäsen Bella Forsgrén vihr (4, 5, 6, 7, 8, 10, 11) (3, 9 osittain)
jäsen Jukka Gustafsson sd (4, 5, 6, 7, 8, 10, 11) (3, 9 osittain)
jäsen Maria Guzenina sd (4, 5, 6, 7, 8) (3, 9 osittain)
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Hilkka Kemppi kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Anna Kontula vas (1, 2, 3, 10, 11) (9 osittain)
jäsen Mats Löfström r (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
jäsen Jukka Mäkynen ps (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
jäsen Wille Rydman kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
jäsen Heikki Vestman kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
jäsen Tuula Väätäinen sd (1, 2, 3) (4 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
varajäsen Johannes Koskinen sd (4, 5, 6, 7, 8) (3, 9 osittain)
varajäsen Sari Tanus kd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) (9 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 8 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2021 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta A 3

Valmis
5.3

Eriävä mielipide HE_131_2021_eriävä_mielipide_Kontula.pdf B 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin poistaa kappaleen 17 ensimmäisestä virkkeestä sana "julkiset" sekä lisätä saman kappaleen loppuun uusi virke seuraavasti: "Sosiaali- ja terveysvaliokunnan on myös syytä selvittää, miten sääntelyssä voitaisiin huomioida ulkomailla rokotuksen saaneet."

Päätettiin muuttaa kappale 25 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä sääntelyssä on sille esitetyt epidemiologiset perustelut huomioiden turvattava yhdenvertaisesti nyt ehdotettua paremmin alle 16-vuotiaiden mahdollisuudet osallistua 58 i §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tiloissa järjestettävään toimintaan. Sääntelyä on siinä tarkoituksessa muutettava. Sosiaali- ja terveysvaliokunta voi muuttaa sääntelyä esimerkiksi nostamalla lakiehdotuksen 58 i §:n 1 momentissa säädettävän ikärajan kahdestatoista kuuteentoista vuoteen. Lisäksi on huolehdittava siitä, että koronapassin esittämisvelvollisuuden piiriin jääville alaikäisille taataan säännösperustaisesti tosiasiallinen mahdollisuus koronatestiin koronapassia varten. Valiokunta painottaa myös testien tosiasiallisen saavutettavuuden merkitystä."

Ed. Kontula ehdotti, että kappale 25 säilytetään lausuntoluonnoksen mukaisena säätämisjärjestyskysymyksen osalta. Ehdotus raukesi kannattamattomana. Ed. Kontula ilmoitti olevansa eri mieltä.

Päätettiin lisätä kappaleen 26 loppuun uusi virke seuraavasti: "Mikäli tarkoituksena on ollut testien maksuttomuus tällaisten henkilöiden kohdalla, on siitä syytä säätää nimenomaisesti laissa."

Päätettiin poistaa kappale 27.

Päätettiin muuttaa kappaleen 29, josta oli tullut kappale 28, ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta pitää ongelmallisena, että ehdotuksen perustelutekstiin on kirjattu epätäsmällisiä kuvauksia mahdollisuudesta edellyttää koronapassia myös muissa tilanteissa kuin mistä ehdotuksen mukaan säädettäisiin."

Päätettiin poistaa kappale 33, josta oli tullut kappale 32, sekä sitä seurannut väliotsikko ja seuraavan kappaleen hakasulkeet.

Päätettiin muuttaa kappale 37, josta oli tullut kappale 35, kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, että nyt voimassa olevaa poikkeussäännöstä 16 c §:ssä on sovellettu hyvin tiukasti asiaa koskevia valtioneuvoston asetuksia

annettaessa (ks. esim. asetuksen 804/2021 perustelumuistio 31.8.2021). Poikkeuksen piiriin kuuluu enimmäkseen vain sellaisia maita ja alueita, joissa covid-19-tapausten ilmaantuvuus on huomattavasti pienempi kuin Suomessa epidemian nykytilanteessa. Kuitenkin poikkeuksien piiriin kuuluu myös Pohjois-Norjan ja Pohjois-Ruotsin kuntia, joita on muun muassa tapausmäärien vähäisyyden vuoksi arvioitu osin muilla kriteereillä kuin tapausten ilmaantuvuuden perusteella."

Päätettiin muutta kappale 38, josta oli tullut kappale 36, kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan ehdotettu 16 c §:n poikkeussäännös ei nykyisellä tavalla tulkittuna ja sovellettuna täytä hyvin oikeasuhtaisuusvaatimusta. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan on syytä harkita säännöksen muuttamista. Perustuslakivaliokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että pohjoisia raja-alueita koskevien poikkeuksien kaltaisesti on syytä tarkastella myös Ahvenanmaan ja Ruotsin välistä rajaliikennettä."

Päätettiin muuttaa ponsi kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä."

Valiokunnan jäsen Kontula ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteen. Ilmoitettiin, että eriävä mielipide on jätettävä sihteerille 7.10.2021 klo 14.00 mennessä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Kontula.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 135/2021 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: sisäministeriön edustaja, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustaja, professori Veli-Pekka Viljanen, professori (emeritus) Teuvo Pohjolainen, professori Janne Salminen ja yliopistonlehtori, HTT, YTM, ÕTM, julkisoikeuden dosentti Matti Muukkonen. Pyydetään kirjallinen lausunto: Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 137/2021 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava valtiovarainvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: valtiovarainministeriön edustaja, Ahvenanmaan maakunnan hallituksen edustaja, professori Janne Salminen, professori Olli Mäenpää ja professori Markku Suksi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 141/2021 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustaja, professori Janne Salminen, oikeusneuvos, professori Juha Lavapuro ja professori (emeritus) Teuvo Pohjolainen.

7. Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus vuodelta 2020

Kertomus K 17/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi talousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi ympäristövaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Merkittiin saapuneeksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

8. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2020

Kertomus K 8/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 30/2021 vp
Asiantuntijalausunto HE 30/2021 vp PeV 07.10.2021 neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto A 9
Asiantuntijalausunnon liite HE 30/2021 vp PeV 07.10.2021 neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste, maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto B 9

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste, maa- ja metsätalousministeriö, liite
- erityisasiantuntija Irena Pirhonen, maa- ja metsätalousministeriö
- professori Tuomas Ojanen
- professori Elina Pirjatanniemi

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

10. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

11. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on epävirallinen etäkokous perjantaina 8.10.2021 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen